

EDUSKUNNAN VASTAUS 115/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain muuttamisesta (HE 116/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 20/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (562/1996) 1 §:n 1 momentti, 2—5 ja 8 §, 9 §:n 2 momentti ja 10 § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientiä koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1334/2000, jäljempänä neuvoston asetus, ja neuvoston yhteisessä toiminnassa tiettyihin sotilaallisiin loppukäyttöihin liittyvän teknisen avun valvonnasta (2000/401/YUTP), jonka neuvosto on hyväksynyt Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 14 artiklan perusteella säädetyn lisäksi on kaksikäyttötuotteiden vientiä ja yhteisötoimintuksia rajoitettaessa (*vientivalvonta*) voimassa,

mitä tässä laissa säädetään ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

2 §

Kaksikäyttötuote

Tässä laissa tarkoitetaan kaksikäyttötuotteella tuotetta, teknologiaa, palvelua ja muuta hyödykettä, jota normaalin siviililuontoisen käytönsä tai sovellutuksensa ohella voidaan käyttää joukkotuhoojien tai niiden maaliin saattamiseen tarkoitettujen ohjusjärjestelmien kehitykseen tai valmistukseen taikka jolla voidaan edistää yleistä sotilaallista toimintakykyä.

3 §

Luvanvaraisuus

Neuvoston asetuksen tai tämän lain nojalla valvonnanalaisen kaksikäyttötuotteen vienti ja yhteisötoimitus on sallittu vain Euroopan yhteisön tai kauppaja- ja teollisuusministeriön myöntämän luvan perusteella. Kauppaja- ja teollisuusministeriön lupa voidaan jättää myöntämättä:

1) jos Suomea koskevien kansainvälisten sopimusten, sitoumusten ja velvoitteiden noudattaminen sitä edellyttää;

2) jos Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden tai Suomen turvallisuusetujen edistäminen sekä kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämisen tukeminen sitä edellyttävät;

3) jos ulkomailta peräisin olevien strategisen vientivalvonnan piiriin kuuluvien tuotteiden saannin esteettömyyden varmistaminen tai niiden saantia koskevien ehtojen noudattaminen sitä edellyttää;

4) jos tavara tai palvelu on tuotu Suomeen jälleenvientirajoituksin tai -kielloin; tai

5) jos aiottuun lopulliseen käyttöön ja sen kiertämisvaaraan liittyvät näkökohdat sitä edellyttävät.

Vientilupa tulee esittää tulliviranomaisille myös neuvoston asetuksen 21 artiklassa tarkoitettujen yhteisötoimitusten osalta.

Viennin luvanvaraisuuden osalta on lisäksi voimassa, mitä 4 §:ssä säädetään.

4 §

Tuoteluettelon kuulumattoman tuotteen viennin ja yhteisötoimituksen luvanvaraisuus

Aiottaessa viedä Euroopan yhteisön ulkopuolelle tai toimittaa toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon tuotteita, palveluja tai muita hyödykkeitä, jotka eivät sisälly tämän lain nojalla annettuun tuoteluetteluun, on viennin ja yhteisötoimituksen yhteydessä esitettävä vientilupa, jos viejä on saanut kauppaja- ja teollisuusministeriöltä ilmoituksen siitä, että tuote on tai se voi olla kokonaan tai osaksi tarkoitettu käyttöön, joka liittyy kemiallisten, biologisten tai ydinaseiden

kehittämiseen, tuotantoon, käsittelyyn, käyttöön, ylläpitoon, varastointiin, havaitsemiseen, tunnistamiseen tai levittämiseen taikka tällaisen, asesulkujärjestelyjen alaan kuuluvien aseiden maaliinsaattamiseen soveltuvien ohjusten kehittämiseen, tuotantoon, ylläpitoon tai varastointiin.

Tuoteluetteluun kuulumattomien kaksikäyttötuotteiden vienti on luvanvaraista myös, jos ostajamaahan tai määrämaahan kohdistuu neuvoston hyväksymällä yhteisellä kannalla tai yhteisellä toiminnalla, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön päätöksellä tai Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston sitovalla päätöslauselmalla määrätty aseidenvientikielto ja jos viejä on saanut kauppaja- ja teollisuusministeriöltä ilmoituksen siitä, että kyseiset tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettuja sotilaalliseen loppukäyttöön. Sotilaallisella loppukäytöllä tarkoitetaan:

1) sisällyttämistä puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun lain (242/1990) perusteella lueteltuihin puolustustarvikkeisiin;

2) tuotanto-, testaus- tai analysointilaitteiden ja niiden komponenttien käyttöä edellä mainitussa luettelossa olevien puolustustarvikkeiden kehittämiseen, tuotantoon tai ylläpitoon;

3) valmiiksi jalostamattomien tuotteiden käyttöä edellä mainitussa luettelossa olevien puolustustarvikkeiden tuotantolaitoksessa.

Tuoteluetteluun kuulumattomien kaksikäyttötuotteiden vienti on luvanvaraista myös, jos viejä on saanut kauppaja- ja teollisuusministeriöltä ilmoituksen siitä, että kyseiset tuotteet ovat tai voivat olla kokonaan tai osittain tarkoitettuja käytettäväksi puolustustarvikeluettelossa lueteltujen sellaisten puolustustarvikkeiden osina tai komponentteina, jotka on viety Suomen alueelta ilman lupaa tai Suomen lainsäädännössä säädetyn luvan vastaisesti.

Jos viejä tietää tai viejällä on syytä epäillä, että tuote on kokonaan tai osaksi tarkoitettu johonkin 1—3 momentissa mainittuun käyttöön, viejän tulee ilmoittaa asiasta kauppaja- ja teollisuusministeriölle, joka päättää luvanvaraisuudesta.

5 §

Luvan peruuttaminen tai sen ehtojen muuttaminen

Kauppa- ja teollisuusministeriöllä on oikeus peruuttaa vientilupa tai muuttaa sen ehtoja, jos hakemuksessa on annettu virheellisiä tietoja tai jos olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen muuttuneet niin, että Suomen kansainväliset sitoumukset tai velvoitteet sitä edellyttävät.

8 §

Viennin ja yhteisötoimitusten valvonta

Kaksikäyttötuoiteiden vientiä ja yhteisötoimituksia valvoo tullilaitos.

9 §

Rangaistukset

Joka huolimattomuudesta rikkoo 4 §:n 4 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden, on tuomittava *kaksikäyttötuoiteiden vientivalvontailmoituksen laiminlyömisestä* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan tarvittaessa antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää neuvoston asetuksen liitteen I tuotekatteen laajentamisesta ja päättää yleisluvan käyttöoikeuden laajentamisesta.

Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa tarkempia määräyksiä lupamenettelystä ja lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä sekä asettaa luvan käytölle ehtoja.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan kaksikäyttötuoiteiden vientivalvonnasta 23 päivänä elokuuta 1996 annettu asetus (645/1996) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen sekä kaksikäyttötuoiteiden vientilisensioinnista 9 päivänä tammikuuta 1997 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (54/1997).

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin lupahakemuksiin sovelletaan niiden vireilletuloajankohtana voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2000

